ÇOCUK HAFTASI

EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

BU SAYIDA

EHRAMLAR

Sayı: 36

75 Krş.

GÜLERGÜN

NASREDDİN HOCANIN TORUNU HIZIR DENİZALTI ÜLKESİNDE

Yazan: H.F. VEREL Çizen: YILMAZ KARACA

16

ÇOCUK HAFTASI
EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

YARIN ÇIKIYOR!

yıllığı

Tükenmeden, Hemen Bir Tane Alınız!

İçindeki Mevzulardan Bazıları

1959 Yılı
Duvar Takvimi
(Altı renkli)

Kahraman Kaptan
(44 sahife tam resimli bir roman)

Garip
(Kemalettin Tuğcu'nun romanı)

Yaman İzci ve Kabasakal Amca
(Mizahî, resimli büyük hikâye)

Türk Ordusu
(Umumî bilgiler)

Baştanbaşa resimli, yüzlerce mevzu, 200 sahife, 5 renkli kapak içinde Fiatı 5 liradır.

DİKKAT: ❖ **ÇOCUK HAFTASI 1959 YILLIĞI mecmuanızdan apayrı bir kitaptır ve senede bir defa, yani yılın ilk günlerinde neşredilecektir. Mecmuamız yine her hafta Çarşamba günleri çıkmasına devam edecektir.**

❖ **Şayet gazetecinizde ÇOCUK HAFTASI 1959 YILLIĞI'nı bulamazsanız, (Türkiye Yayınevi Ankara Caddesi No. 38. İstanbul) adresine Yıllığın bedeli olan 5 lirayı posta havalesi veya pul olarak gönderiniz. Yıllık derhal adresinize postalanır.**

★ *BÜTÜN DÜNYA MİLLETLERİNE AİT, HİÇBİR YERDE BULAMIYACAĞINIZ BİLGİLER, RESİMLER VE BÜTÜN DEVLETLERİN BAYRAKLARI.*

★ *HIZIR, YENİÇERİ (RESİMLİ HİKÂYE).*

★ *DÖRT TANE ALTI RENKLİ MEVSİMLER TABLOSU*

★ *BİR ÖĞRENCİNİN HATIRA DEFTERİ.*

★ *MERAKLI BAHİSLER (1958 DE NELER OLDU? 1959 DA NELER OLACAK?)*

★ *AĞUSTOS BÖCEĞİ İLE KARINCA (1 PERDELİK PİYES)*

★ *AYDA YAŞAYAN KORKUNÇ CANAVAR.*

★ *DELİREN GORİLİN MARİFETLERİ.*

★ *GEZEGENLER.*

★ *EV BİLGİSİ.*

★ *DOKTORUNUZ DİYOR Kİ..*

CENGİZ HAN'IN HAZİNESİ

YAZAN: APTULLAH ZİYA KOZANOĞLU

— 16 —

Payaza'nın üstünde Güllü Gelin'in kaçırıldığını görünce içlerinden biri hemen cadağına el atmak istedi. Fakat keşiş elini tuttu.

— Ne yapıyorsun?

— Margrit'i kaçırıyorlar!

— Atı vurursan Margrit de vurulur.

— Böyle zorla kaçırılırsa?

— Kaçırılmıyor. Götürülüyor!

— Bu beyaz at?!

— Evet... O'nun atı!

— Nerden buldu?

— Verdiler!

— Duvara doğru koşuyor. Çarpıp yere kapaklanacaklar!

— Bugüne kadar hiç kapaklanmadı.

Aslında da öyle oluyordu. Olmayacak işler Kaan'ın eline geçince oluveriyor, yenilmeyen pehlivanlar yeniliyor, yırtıcı kuşlar güvercinleşiyor, toy taylar kanatlanmış gibi havada uçuyorlardı.

Payaza kerpiç duvarın önüne gelince, Kaan, karnına dokundu, dizginleri çözdü:

— Haydi Payaza! diye fısıldadı Payaza belini esnetti. Ön ayakları ilerde bir av yayı gibi büküldü, duvarı aştı, öbür yana düştü, hemen kalktı, kırlara doğru uçtu.

Yabancı gencin gözleri yaşlı, keşişin gözleri ise sevinç ışıkları ile parıltılı idi.

Yabancı genç:

— Margrit'i kaybettik, dedi.

Keşiş, bir haç işareti yaptı:

— Büyük şehidimiz Hazreti İsa'nın dâvası uğrunda çok şehit verdik. Bırak gitsin evlâdım, dedi. Her giden ölmez, dönenler de bulunur! Allahın sevgili oğlu İsa'mız ahretten bile dönüp kavga arkadaşlarına görünmedi mi? Belki o da dönecektir.

— Gobi çölü içine gireni geri vermez. Hele bu kurbanı bir kadın olursa.

— Belli olmaz!

— Gobi çölünden kurtulunsa bile bu sırtlan kılıklı oğlanın elinden kurtulamaz.

— Belli olmaz. Hem ne bilirsin, belki sırtlan bir arslan yavrusudur.

ARSLAN YAVRUSU

Şehirden çıkınca Payaza'yı birden durdurdu. Bir sıçrayışta indi, Güllü Gelini de attan aşağı aldı.

Kızda korkuya benzer hiç bir şey yoktu. Kaan gülerek, kıza:

— Korkmuyorsun? diye sordu.

Güllü kız, saçlarının arasından kayan kayısı rengindeki gülü düzeltti:

— Erkeklerden korkmam!

— Yok canım! Kendi güzelliğine güvenir de mi korkmazsın?

— Hayır, onların enayiliğine güvenirim.

Kaan'ın kızmağa niyeti yoktu. Sarı kızla göz göze geldiler. İkisi birden güldüler.

Kaan:

— Benimle geleceğine göre, dedi. Yanımda korkak birisinin dolaşmasından hoşlanmazdım. İyi oldu, güzelliğin kadar cesur ve akıllısın.

— Oyleyimdir. Sana kim derler?

Kaan utancından kıpkırmızı oldu. Böyle birşey sorulacağını ummamıştı. Bu şaşkınlığı Güllü Gelin'in şeytan gözlerinden kaçmamıştı. Fakat Kaan kendini hemen topladı.

— Soyum sopum seni çok mu ilgilendirir? diye kaçamak bir sual sordu.

Güllü Gelin kaşlarını çattı.

— Beraber yola çıkacağım yoldaşımın bir soysuz olmasını istemem!

— Bir hakan oğlu mu olmalı?

— Bir kahraman olmalı, bu-

— Erkeklerden korkmam!

ralarda çok var, siz (Boğatır) diyorsunuz.

— Bahadır. Yani beni bir bahadıra benzetemedin mi?

— Hayır, daha çok bir hayduta benziyorsun. Sözü kısa kes adını bileyim.

— Adım şimdilik Kaan!

— Hergün adın değişiyor mu yoksa?

— Her gün değilse de her kavgaya girişimde değişiyor. Beni savaş ve kavgada görünce adımı sen koyarsın.

— Nereye gidiyoruz?

— Gobi çölünü geçerek Ordu iline.

— Bir çölü ikimiz mi geçeceğiz?

— Pek ikimiz denmez, bir de at uşağım var.

— Ne arıyoruz çölde? Başımızın belâsını mı?

— Hayır! İnsan eti yiyen akbabaları!

— Ne yapacaksın?

— Tüylerinden sana yorgan.

— Ben alay edilmesinden hoşlanmam!

— Ben de bana sorgu sorulmasından!

— Pekâlâ geliyorum. Fakat benim nemi beğendiğini olsun sorabilir miyim?

— Böyle gönül işlerini sorabilirsin. Saçlarının rengini beğendim. Buğday sazına benziyor. Buralarda az bulunur. Yabancı mısın?

— Evet, gün batısından geldik. Allahın oğlu İsa'nın ve onun adına savaşan (Sen Luyi) nin elçileriyiz. Sen Luyi, mübarek Suyi demektir. Kendisi Frenklerin kralıdır.

— Çağatay Hana kralınız adına meydan okumaya mı geldiniz?

— Hayır. Kudüsü almağa gelen ehlisalip ordusu başında bulunan Fransız kralını Mısır Sultanı esir aldı da...

Kaan gülmeğe başladı:

— Bizde esir olana artık kıral demez, köle derler. Yani Çağatay Han kıralınızı kurtarsın diye ricaya mı geldiniz?

— Evet!

— Karşılık bu esir kral ne verecek?

— Ne gibi?

— Çağatay yaş tahtaya basmaz da. Kimsenin kara gözleri aşkına değil ordularını yürütmek, omuzundaki şahini bile uçurtmaz. Karşılık ne verecek siniz?

— Cennetin anahtarlarını! Isa dinine girmesine müsaade edeceğiz. Böylece kâfir olarak ölmekten kurtulacak.

— Bunda iş yok!

— Neden?

— Çağatay Han, bir yere girmeyi aklına koyarsa başkasından müsaade almağa lüzum görmeden atını teper girer. Ve görünmeyen cennetin paslı demir anahtarı yerine içinde develer, koyunlar oynaşan yer yüzünde altın anahtarlı bir şehre dünya gözü ile girmek ister.

— Çok hissizsiniz!

— O ne demek öyle?

— Yani herşeyi deve veya koyunla ölçüyorsunuz. Dünyada ve ahrette daha değerli şeyler de vardır.

— Bizde kızları bile deve veya koyun karşılığı alıp satarlar. Deveye bineriz, kılından keçe, kilim, çadır yaparız, sütünü içeriz, etini yeriz. Bizim başka değere aklımız ermez. Şimdi sen de kendini deve veya koyunlara göre değerlendir ve yola koyulmağa hazır ol!

(Devamı gelecek sayıda)

ATALAR SÖZÜ

Atın ölümü itin bayramıdır

ATA dair söylenmiş olan Ata sözlerini yazmakla bitiremiyorum. Birkaç sayıdan beri yazamadığım bu köşeye 3 üncü ciltte AT'a ait sözlerle devam ediyorum.

İt de insanlara at kadar yakın bir hayvandır. Fakat Türkler atı çok sevdiklerinden köpeğe ikinci derecede bir yer verirler. Bundan kinaye olarak atın ölümünden sevinç duyan, bayram eden köpektir, derler. Bunu bir benzetişle: Büyük ve değerli kişilerin ölümü ancak kötü, aşağı ruhlu adamları sevindirir. Bu gibiler kendi değerlerinden birşey bekleyemezler; ancak başarılı kişilerin felâketlerinden memnunluk duyarlar.

Ay Alioğlu

DOKTORUNUZ diyorki

UYKU

Dr TURAN HATİBOĞLU

Uyku yaşayan varlık için fizyolojik bir ihtiyaçtır. Uykusuz kalmak da aç kalmak gibi hayatı tehlikeye koyar.

Yemek ihtiyacı bize kendini nasıl daha vücudümüzde yeteri kadar yiyecek maddesi varken açlık hissini uyandırırsa, uzun müddet uyanık kaldığımız devrede sarf olunan kuvvet, kudret daha sarf olunmadan uyku bizi istirahate çağırır.

Uyku beyindeki bazı merkezlerin tesiri ile husule gelir. Tabii bir uykudan sonra tamamiyle dinlenmiş ve kuvvetli olarak kalkarız.

Uyku yavaş yavaş derinleşir ve başlangıçtan itibaren bir saat sonra da bu derinlik yavaş yavaş azalır.

Uyku derinleştiği zaman nefes alıp vermemiz yavaşlar, kalb daha yavaş atar, deri damarları genişler, hararet biraz düşer, midede hazım devam eder, barsak hareketleri durmaz, bunun içindir ki, sabahları kalkar kalkmaz abdest etmek ihtiyacını duyarız.

Uzun müddet uykusuz kalınınca: Zayıflama olur, hararet azalır, kalbte çarpıntı olur; şayet bu hal devam edecek olursa ölüm husule gelebilir.

ÖĞRETMENİNİZ DİYOR Kİ

Karne

YAZAN:
SADIK ÖVET

SEVGİLİ çocuklar,
İki yıldanberi ara tatillerinin zamanı değişmiş bulunuyor. Geçen yıl uygulanmağa başlayan bu yeni usul ile, bu defa bir öğrenim yılı içinde ancak onbeş günlük bir dinlenme tatili yapıyorsunuz. Eskiden birer haftalık iki tatiliniz vardı. Şimdi, bunlar birleştirilerek şubat başında yapılıyor. Dört - beş gün sonra kavuşacağınız günler geliyor demektir. Kavuşacağınız diyorum, çünkü dört aydan fazla bir zaman okulunuzda bulunuyor, derslerinizle uğraşıyorsunuz. Daima çalışan makineler bile vakit vakit durdurularak yağlanır, temizlenir. Nerede kaldı ki, makineden hassas olan sizlerin de bir az dinlenmeğe ihtiyacı vardır. Ara vermeden çalışan insan yavaş yavaş kuvvetten düştüğü gibi, dersleri anlayışı da azalmağa başlar. Çok çalışmaktan ziyade dinlenerek, kendisine plân çizerek işlerini yapanlar daha çok randıman verir. Randıman bir işten, yapılan bir zahmetten alınan sonuçtur. Meselâ, bir makinist makinesini iyi işletiyor ondan zamanında çok şey elde ediyorsa iyi randıman alıyor demektir. Parasile iş yapan adam kâr ediyorsa koyduğu paradan randıman almış sayılır. Bir öğrenci de çalışıyor, zamanında ödevlerini yapıyorsa, randımanı yüksek olacaktır. Makinenin çıkardığı iş, tüccarın kazandığı para nasıl randımanı gösteriyorsa, öğrencinin de randımanını gösteren çalışma KARNE'sidir.

Üç - dört gün sonra alacağınız çalışma karneleriniz için şu günlerde sözlü, yazılı yoklamalar yapılıyor. Son bir gayretle bu yoklamalara hazırlanmalısınız. Çünkü alacağınız notlar sınıf geçmenize yarayacaktır. Amacınız, yüksek numara almaktır. Sakın ortadan aşağı bir not almamağa bakın. Zira şubattan sonraki okul dönemında bir not daha alacaksınız, bu ikisinin ortalaması sınıf geçmenizi sağlayacaktır. Şimdi verilecek notlar fazla olursa işi sağlam tutuyorsunuz demektir. Az olursa ilerde çok yorulur, bütünlemeye, korkarım sınıfta da kalabilirsiniz.

Sonra evdekileri bir düşünün. Annenizi, babanızı gözönüne getirin.. Onlar da sizin gibi merak, endişe hattâ heyecan ile karnelerinizi bekliyorlar. Sizi destekleyen bu insanların, çalışma saatlerinizde gezmelerinden, eğlencelerinden fedakârlık ettiklerini hatırımızdan çıkarmayın. Sizler için yapılan masrafları, verilen emekleri unutmayın.

Anne, babaların birçoğu ne kadar anlayış gösterirler. Size daha şimdiden hediye alacaklarını, gezmelere götüreceklerini söylemişlerdir. Sizi mesut etmek için ellerinde olan herşeyi yapacaklarına inanın. Okulunu, öğretmenini seviyorsan, ödevlerini yapıyorsan anne-babanı sevindiriyorsan dünyada en mesut çocuk sensin.

— Baban, kırık numara getirince seni döğeceğini söylemedi mi?
— Öğretmene söyledim anacığım. Ama dinlemedi ki!

İki bir karnenin evde yarattığı sevinç ne tatlıdır. Sanki özel bir bayram havası eser, herkes memnundur. O karne denilen şey, cevahir gibi elden ele dolaşır. Onu imza edecek anne-babanın göğsü kabarır, iftihar eder.

Çok az olmakla beraber bazı anne ve babalar başarısızlığınız karşısında çok kızarlar. Harçlığınızı keseceklerini, elbise ayakkabı almıyacaklarını söylerler. Hem kendileri üzülürler, hem sizi hırpalarlar. Başarısızlığınızın sebebini araştırmayan bu anlayışsızlığa karşı çareler arayan çocuklar vardır. Daha karne verilmedi diye yalan söyleyenler, fena bir karneyi imza ettirmek için babasının dalgın zamanını kollayanlar olur. İşte bunlara meydan vermemek için bu günlerde biraz gayret göstermelisiniz.

Şimdi yarışın sonlarına geliyorsunuz. Ha gayret çocuklar! Üç-beş gün sonra çalışmalarınızın karşılığı, dolgun, notlarla dolu karnelerinizi alacaksınız. Ayrıca bol uyku, sinemalar, gezmeler, hediyeler, bunlar hep sizi bekliyor.

— Baba! Sen gözü kapalı, ezbere imzanı atabilir misin?

HAFTALIK BİLGİNİZİ YOKLAYINIZ

HAZIRLAYAN: SADIK ÖVET

Tarihleri yerlerine koyunuz :

Gerileme Devri ..... tarihinde başladı, ... tarihinde bitti.
1699 — 1718 — 1789 — 1792

Bu harita ..... haritasıdır.

Bu şehirlerin hangisi Almanya'dadır?

Paris, Münih, Berlin, Hamburg, Marsilya, Mançester, Bon, Edinburg.

Harita ile ilgili şehirleri yerlerine koyunuz.

Batı Almanya Federal Cumhuriyetinin başşehri neresidir?

Londra — Paris — Bon

Almanya bugün ..... ve ..... diye ikiye ayrılmıştır

Almanya'nın en büyük limanı ..... dır.

Marsilya - Liverpol - Hamburg
Almanya ile yapacağımız alışverişte ne alır, ne verebiliriz? Aldıklarımıza A, verdiklerimize V harfi koyunuz:

Makine, ilâçlar, tütün, zeytinyağı, yün, boya, kâğıt, deri, elektrik araçları, krom

Almanya'da en çok çıkarılan maden ..... dir.
Petrol, demir, maden kömürü.

Sezar

Cengiz

Anibal

Romalılarla savaşan Kartaca komutanı ..... dır

Bu harita ..... bölgesi haritasıdır.

Doğu Anadolu bölgesinin önemli şehirlerine konan numaraları, aşağıdaki yerlerine doldurunuz:

( ) Erzincan, ( ) Erzurum, ( ) Kars, ( ) Ağrı, ( ) Malatya, ( ) Elâzığ, ( ) Bitlis, ( ) Van, ( ) Muş

Boş yerleri doldur :

Doğu Anadolu bölgesinde yazlar ....., kışlar çok ..... geçer.
Türkiye'nin en ... nüfusu olan bölgesi Doğu Anadolu bölgesidir.
Türkiye'nin en büyük gölü olan ..... gölü ..... bölgesindedir.

Doğu Anadolu bölgesinin dağları hangisidir? Yanlarına × koyun:

Ağrı — Erciyas — Süphan — Nemrut — Ilgaz

Şehirlerle ilgili cümleleri bulunuz:

Malatya'da	süttozu fabrikası vardır.
Kars'ta	pamuklu kumaş fabrikası vardır.
Erzurum'da	yemişçilik önemlidir.
Elâzığ'da	hayvan beslenir.

Yanlış olan tarifleri doğrulayınız :

Yerin cisimleri kendine göre çekme kuvvetine, **Dayanma Yüzeyi** denir
Cisimlerin ağırlıklarını gösteren aletlere **Denge** denir.
Cisimlerin yere dayanan yüzüne **Yerçekimi** denir.
Cisimlerin devrilmeden duruşlarına **Tartı** aletleri denir.

Tepe Göz

Dede Korkut'tan

YAZAN: ENVER BEHNAN ŞAPOLYO

— II —

SARI ÇOBAN pek dertli idi. Derdini ancak kavalını çalmakla gidermekte idi. Onun sabırsızlıkla beklediği günler yaklaşıyordu. Nihayet bahar geldi. Sarı Çoban, yaylaya çıktı. Hemen koyunlarını alarak uzun pınara gitti. Birkaç gün sonra bulutlar arasından peri kızları göründü. Bunlar pınarın etrafında türküler söyleyerek dönmeye başladılar. Nihayet sevgilisi olan peri kucağında bir çocuk olduğu halde çobanın yanına geldi:

— Çoban, emanetini al. Fakat Oğuz eline sen felâket getirdin! diyerek kundağı yere bıraktı. Bundan sonra peri kızları uçup gittiler Çoban heyecanla kundağın yanına gelip baktı. Bu sert bir nesne idi. Bunun eliyle açmak istedi. Fakat ne mümkün, açılmadı. Çoban bunu ayağı ile tepmeğe başladı. O sırada Bayındır Han adamlarıyla oradan geçiyordu. Çobanın birşeyi ayağı ile tekmelediğini görünce oraya geldi. Yerde garip bir nesne yatıyordu. Yanında bulunan bir adamı da bu şeyi tekmelemeye başladı. Kalabalığı gören Aruz Koca bu topluluğa yanaştı. O da tekmelemeye başlayınca, nihayet bu nesne yarıldı. İçinden başı, yüzü belirsiz bir oğlan çocuğu çıktı Fakat bu mahlûkun yalnız tepesinde bir gözü vardı. Aruz Koca bu garip mahlûka baktıktan sonra Bayındır Hana:

— Hanım, bunu bana verin. Oğlum Basat'a götüreyim, deyince Bayındır Han da:

— Senin olsun! dedi. Aruz Koca Tepegözü alarak evine götürdü. Ona bir sütnine tuttu. Fakat Tepegöz bu kadının göğsünü bir emmede bitirdi. İki sordu kanını çekti. Üçüncü soruşta kadının canını aldı. Bundan sonra birkaç daya daha tuttular, bu şekilde hepsini öldürdü.

Aruz Koca, Tepegöz'e bir kazan süt getirdi. Birgün içinde kazan sütü bitirdi. Böylece devam etti. Fakat Tepegöz kısa zamanda irileşip büyüdü. Bir periden hasıl olan bu mahlûk bir insana benziyordu. Fakat gözü tepesinde idi. Bu çocuğun garip doğuşu herkesi hayrete düşürmüştü. Bütün oba halkı günlerçe onu seyretmeye geldi. Kimse bu çocuğu kimin doğurduğunu bilmiyordu Bu insan değil, adetâ bir devdi. Biraz büyüyünce sokağa çıkıp çğlancıklarla oynamağa başladı Lâkin çocukların kiminin burnunu, kiminin kulağını yedi. Analar Aruz Koca'ya koşarak, bu canavar çocuktan şikâyet ettiler. Bunun üzerine Aruz Koca, Tepegöz'ü adamlarına kırbaçlattı. Fakat o bir türlü huyundan vazgeçmeyince onu evinden kovdu.

Tepegöz yalnız kalınca, peri anası yanına gelerek oğlunun parmağına bir yüzük geçirdi. Ona:

— Oğlum sana ok batmasın, tenini kılınç kesmesin! diyerek uçup gitti. Artık Tepegöz şehirde yaşayamaz oldu. Oğuz elini terkedip bir dağda iki mağarayı kendine yurt tuttu. Bu defa burada da rahat durmadı. Gelen geçen yolcuları soymaya, birçoklarını da öldürüp yemeye başladı. Bu canavarın ettiklerinden Bayındır Han'a şikâyet ettiler. Bayındır Han, Tepegöz'ü öldürmek üzere on yiğit gönderdi. Bunlar Tepegöz'e ok attılar. Fakat batmadı. Kılınç vurdularsa da vücudünü kesemediler. Eline geçirdiği askerleri de parçalayıp yedi. Hakikaten Tepegöz Oğuz eline bir belâ kesildi. Bunun üzerine Bayındır Han, Tepegöz'ün üzerine yüz kadar asker gönderdi. Bu askerleri gören Tepegöz bir ağacı kökünden sökerek askerlerin üzerine fırlattı. Bu ağacın kütüğünden birçok adam telef oldu. Bu askerlerin arasında bulunan Kazân'ın kardeşi Kara Güne, Tepegöz'ün elinde parpa parça oldu. Alpler başı Kazân ağır bir yara aldı. Duzan oğluu Alpi de feci surette öldürüldü. Elinde iri kılıncı olan Uşun Kocaoğlu hücum etti ise de bu devi kesemedi. Nihayet onu da öldürdü. Kahramanlardan Bigi Kanlı Böğdüz kanlar içinde yere serildi. Ondan sonra hamle eden Aruz Koca ağzından kan gelerek kaçtı. Oğlu Kayan Selçuk ise korkusundan öldü.

Oğuzlar, Tepegöz'le başa çıkamadılar. Bunun üzerine Tepegöz bunların peşini bırakmadı. Oğuzların bir ihtiyarı dedi ki:

— Siz bu Tepegöz denilen canavarla başa çıkamazsınız.

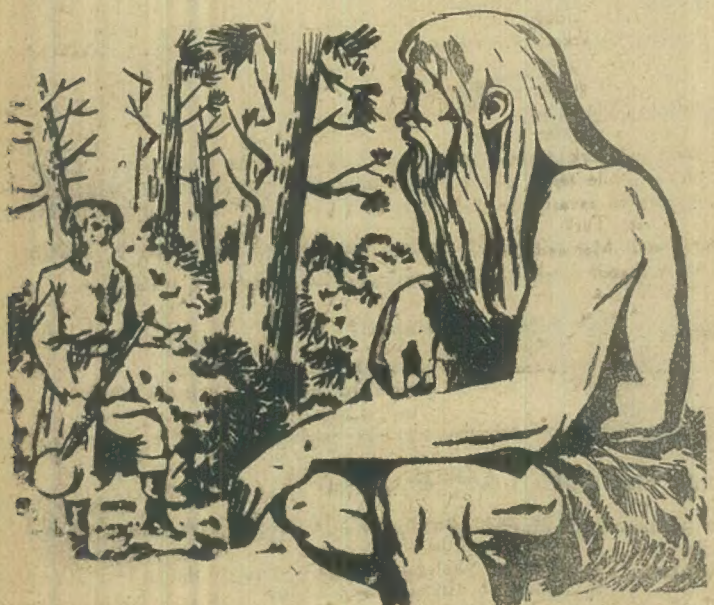

— Oğul Tepegöz, Oğuz eli senin kahrından perişan oldu!

Bu sihirli bir mahlûktur. Buna ne ok işler, ne de kılınç keser. Bu canavar ne de doymak bilir Bunun şerrinden kurtulmak için hergün ona koyun kesip veriniz, dedi.

Oğuzlar buna razı oldular. Dede Korkut'a gidip dertlerini yandılar. Onu Tepegöz'e elçi gönderdiler. Dede Korkut, Tepegöz'ün yanına gelince, tatlı bir yüzle ona selâm verdi. Tepegöz Dede Korkut'a birşey yapmadı. Dede Korkut:

— Oğul Tepegöz, Oğuz eli senin kahrından perişan oldu. Nice yiğitlerin canına kıydın. Beni ayağının toprağına saldılar, Sana koyun kesip verelim. Bundan sonra cana kıyma! dedi. Tepegöz:

— Bana günde altmış adam verin, onları yiyip karnımı doyurayım, dedi. Dede Korkut:

— Hiç öyle şey olur mu? Sana insan yerine koyun verelim.

— Öyle ise bana günde iki adam, beş koyun verin. Bir de aşımı bişirmek için adam gönderin, dedi.

Dede Korkut geri dönerek Tepegöz'ün dediklerini Oğuzlara söyledi. Çaresiz onlar da razı oldular. Yönlü Koca ile Yapağılı Kocayı Tepegöz'e ahçı olarak gönderdiler. Günde iki adamı şöyle seçtiler. Dört oğlu olan birini, üçün olan birini yine iki evlâdı olan da birini verdi. Hergün Tepegöz'e iki oğlan beş koyun göndermiye başladılar. Bu hal böyle devam ederken, Aslan Basat savaştan muzaffer olarak dönüp Oğuz eline geldi.

GELECEK SAYIDA
ASLAN BASAT

— Bir gün dünya yok olacakmış...

— Peki o zaman uçaklar nereye inecek?

Maziden istikbale Doludizgin..

BİR KAHRAMANLIK HİKAYESİ

Şumnu Kalesinin Mehmedi

Varna Meydan Muharebesini verecek olan Jan Hünyad'ın muhteşem Avrupa Haçlılar Ordusu, 1444 yılı 20 Eylülünde Tuna'yı geçmiş, güneyden Karadeniz istikametinde ilerlemeye başlamıştı. Karadan götüremediği ağırlıklar Tuna'dan gemilerle götürülüyor, yol boyunca Türk kalelerini birer birer muhasara ederek zaptetmek için uğraşıyorlardı. Vidin kalesinin ele geçirilmesi için bir hafta uğraşan Haçlılar muvaffak olamıyacaklarını anlayınca muhasaradan vazgeçmişler, yeniden yürüyüşe başlamışlardı.

Niğbolu kalesi muhafızı Mehmet Bey'in cesareti ve arasıra kaleden çıkarak Jan Hünyad ordusundan esir bile alışı karşısında yine geriliyerek, doğuya doğru yürüyüşe geçmek mecburiyetinde kalmışlardı.

Fakat, Haçlı Ordusu çekilirken küçük Türk kasaba ve köylerini yakıp, yıkıyor, soyuyordu. Türlü işkence ve zulüm yapmaktan asla çekinmiyorlardı. Azgınlıkları son hadde varan ordu, Şumnu önüne gelmiş aynı teslim teklifini tekrarlamaktan çekinmemişti.

Kalede 5000 kadar erimiz vardı. Haçlılar ise 50.000 den çok daha fazlaydılar. Kale kumandanı herşeye rağmen bu teslim teklifini reddetmişti. «Biz kanımız pahasına aldığımız yerleri yine o şekilde veririz, teslim olmayız,» diyordu.

Üç gün devam eden göğüs göğüse, kılıç kılıca cereyan eden savaş 5000 Türk erinin kahramanca şehadeti ile son bulmuş, kale beyi de elinde kılıcı olduğu halde arslanca şehit düşmüştü. Eğer içerden ve Bulgarlarca arkadan vurulmamış olsaydı Haçlılar Ordusu Vidin, Niğbolu gibi Şumnu'yu da terketmek mecburiyetinde kalacaktı.

Üçüncü günün sonunda akşam oluyor, karanlık çöküyordu. İnsan kudreti günlerce pala salamaya bu kadar tahammül edebilirdi ancak. Burcu kuşatan düşman, şehir ve kaledeki Belgratlıların ihaneti sayesinde Türk askerlerini mağlûp edebilmişti. Fakat, sağ kalan 50 Türk eri bile teslim olmamakta inad ediyor, çekildikleri son burç da kahramanca savaşıyorlardı.

Evet, Türk ölür, teslim olmazdı. İşte, Şumnu'nun bu 50 adsız kahraman Mehmed'i kısa bir konuşma sonu ölmeyi daha doğru bulmuşlar, kendi Türklüklerine yakışır bir şekilde hareket ederek Şumnu kalesinin son burcundan kendilerini sonsuzluğa bırakarak Jan Hünyad'ın askerlerine teslim olmaktan kurtulmuşlardı.

«Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda.
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda...»

Ali Cülmüt SOYCAN

YASTIK ALTINDA

Çocuk — Anne bize birer elma versene!
Anne — Artık gece oldu. Şimdi yenmez!
— Zararı yok, biz yastığımızın altına koyarız.

Anne elmaları verdi. Biraz sonra çocukların yatak odalarına girince bir de ne görsün?!! Çocuklar midelerinin üstüne birer tane kocakoca yastık koymuşlar, uyuyorlar!

DÜNYANIN YEDİ GARİBESİNDEN BİRİ

EHRAMLAR

YAZAN: K. TUĞCU

EHRAM deyince aklımıza hemen Mısır gelir. Fakat ehram yalnız Mısır'da bulunan bir anıt değildir. Bizim güzel türbelerimiz gibi, büyük adamların mezar yerleri olan bu ehramlardan, başka memleketlerde de görülmektedir. Asurilerin Meksikalıların, Etrüsklerin, Iranlıların, Hintlilerin, Siyamlıların da piramitleri vardır. Fakat bunların çoğu pek küçük, çoğu zamanla silinip kaybolmuş yapılardır.

Dünyanın yedi garibesinden biri olan Mısır ehramları 80 kadardır. Nubi'de yüze yakın ehram vardır. Yapıları İsa'nın doğumundan çok evvel başlıyan ve tarihin iyice aydınlatılamamış derinliklerine karışan bu piramitler, kendilerini yeryüzünde bir Tanrı sayan Firavunların mezarlarıdır. Asırların ve korkunç kum fırtınaları ve çöl rüzgârlarının aşındıramadığı bu piramitlerin üç tanesi; Keops, Kefren, Miserino isimlerini taşırlar. En büyükleri olan Keops un tabanından tepesine kadar yüksekliği 138 metredir

O tarihlerde, o bölgelerde büyük bir medeniyet vardı. Bugünkü fizik araçları, makineler yoktu ama, kimya bilgilerinde, geometride, dokumacılık ve kuyumculukta pek ileri gitmişlerdi.

Firavunlar, ahaliyi bir esir gibi kullanır, kendileri çok gösterişli bir hayat yaşarlardı. Fakat ölümsüzlüğe erişemiyeceklerini bilen bu zalim insanlar kendilerinden sonra da kendi varlıklarını hatırlatmak ve yaşatmak için bu piramitleri yaptırıyorlardı.

Piramitlerin içinde karışık yollardan ölünün yattığı odaya kadar gidilir. Bu odada mumyalanmış bulunan Firavunun yanında en kıymetli eşyası, mücevherleri bulunur. Sözde tekrar dirildiği zaman bu kıymetli eşyayı kullanacak ve süslenecektir.

Çöllerin bu, insana dehşet veren anıtlarının yapılışında binlerce esir çalıştırılırdı. Firavunlar ve kendisine hizmet eden adamlar, piramidin yapılacağı yerde çok büyük bir kamp kurarlardı. Burada esirlerin doyurulacağı aşhaneler, taşları yontacakları yerler, hayvanların barınakları vardı.

Bellerine astıkları birer kumaş parçasiyle örtünen esirler, binlerce kilo ağırlığında, biçilmiş, hazırlanmış taş bloklarını gittikçe yükselen piramitlerdeki yerlerine koymak için, insan gücünün üstünde bir gayretle çalışırlardı.

Koca taşlar bazen kaldıraçlarla yuvarlanarak, ağaç yollar üzerinden kaydırılarak çıkartılırdı. Bazen, kalın ağaçlar kırılır, taşlar yuvarlanır, ter içinde, gücünün sonuna gelmiş bir yığın insan, yuvarlanan taşların altında kalarak ezilirlerdi. Fakat iş hiç durmaz, yine kırbaçlar terli sırtlarda kanlı izler bırakır, sert emirler verilir, ölenler, ezilenler, yaralananlar bir tarafa atılır, o kanlı taş yine yukarıdaki yerine çıkartılırdı.

Yalnız ölenler değil, bir eli kopan, bir ayağı ezilen de artık işe yaramıyacağı için öldürülür ve kazılan derin çukurlara fırlatılırdı Çöl güneşinin dayanılmaz ısısı altında avuçları, sırtları kan içinde insanlar bir boğaz tokluğuna, durmadan, soluk almadan çalışırlardı.

Bugün, dünyanın her tarafından binlerce meraklıyı kendisine çeken çöllerin korkunç piramitleri, işte böyle, esir insanlar kırbaçlarla dövülerek, binlerce insanın kanı dökülerek yapılmış, tarihin karanlık çağlarından kalma anıtlardır.

ÇOCUK HAFTASI

İÇ MECMUA

MERİHLİ KEDİ ADAMLAR YILDIRIM KAPTANI BİR UÇAKTAN FEZAYA ATMAK ÜZERE HAZIRLANIYORLARDI...

BEŞ SANİYE SONRA BOŞLUKTASIN. HÂLÂ YALVARMIYACAK MISIN?

DÜNYAYA HABER VER DE CENAZE MERASİMİ YAPSINLAR.

36

Son Mücadele

BİR SANİYE SONRA BÜTÜN GÜNAHLARININ CEZASINI!..

..ÇEKECEKSİN. HAYDİ ARKADAŞLAR!

BİİİRR... İKİİİ... ÜÜÜÇÇ!!

MERİHLİLERİ TABANCAMLA BAYILTTIM.

?

EVET, AMA SEN NERDEN ÇIKTIN PAM?

BUNU BIRAK DA BENİ TAKİP ET. KÜÇÜK BİR CANKURTARAN VAR.

BİZİ KİM BAYILTTI ACABA?

DURUN AYAK SESLERİ!

İŞTE! YILDIRIM KAPTANLA BİR KIZ!..
DERHAL ATEŞ EDİN! KAÇMALARINA MÂNİ OLUN.
KEDİ ADAMLAR ÇABUK KENDİLERİNE GELDİLER.
BURADA TABANCA KULLANILMAZ PATLAYICI MADDE VAR.
PATLAMADI YA... KAPIYI DA KİLİTLEMİŞLER.
NE BEKLİYORUZ YILDIRIM? ÇABUK OLSANA!
DÜĞMEYE BASIYORUM AMA UÇAK YERİNDEN FIRLAMIYOR.
TO BE CONTINUED
EYVAH! KEDİ ADAMLAR KAPIYI KIRIYORLAR!
TABANCANIN GERİTME IŞIĞINI KULLANARAK ONLARI DURDUR!

YILDIRIM KAPTAN UÇAĞI BAĞLI O DUĞU YERDEN KURTARMIYA ÇALIŞIYORDU.
ÇABUK OL! DAHA FAZLA TUTAMIYACAĞIM ONLARI!
BULDUM. ŞU VİDA PASLANMIŞ. ŞİMDİ YAPARIM.
O DÜNYALI KIZIN ALACAĞI OLSUN!
ŞU KUTULARA BAK!
PATLAYICI MADDELER. YA ATEŞ ALIRSA.
DERHAL BURADAN KAÇALIM.
PATLAYICI MADDE
ÖLÜM TEHLİKESİ
AMAN! PATLAMADAN UZAKLAŞALIM!
PATLARSA ONLAR HAVAYA UÇAR!
BİZ DE SAĞ MI KALIRIZ SANIYORSUN?
ŞİMDİ GÖZLERİNİZİ DÖRT AÇIN DA KAÇACAKLARI UÇAĞI GÖRÜNCE HABER VERİN!
YAPACAĞIMI BEN BİLİRİM ONLARA!

BAK! İŞTE ÇIKTILAR!!
KAÇIYORLAR. HA.. BEN ONLARA ŞİMDİ GÖSTERİRİM!
SON HIZLA DÜNYAYA DOĞRU YOL ALIYORLAR.
DÜNYAYA VARAMIYACAKLAR!
OH! NİHAYET KURTULDUK. SEN NASIL UÇAKTA KALDIN ÖYLE?
SENİ SESİNDEN TANIMIŞTIM
SANA YARDIM EDERİM DİYE SAKLANDIM.
SEN OLMASAYDIN MAHVOLMUŞTUM.

ŞİMDİ DE BEN SENİN HAYATINI KURTARMALIYIM Kİ ÖDEŞELİM.
EYVAH ÜSTÜ-MÜZE GELİ-YORLAR
FİYUUUVV! GÜÇ KUR-TULDUK!
BU ŞEKİLDE DÜNYA-YA NASIL VARACA-ĞIZ?
TEKRAR GELİYOR LAR YIL-DIRIM.
ARRRGGH! BU SEFER İŞLERİ TAMAMDIR!
BURUNDAN BİNDİRE-CEĞİM!
BRAVO! TAM İSABET!
TAM DEĞİL. AMA BU SEFER!
FAKAT BU SIRADA UÇAKTA BİR PATLAMA OLDU...
BOOM
O NE? MOTOR YANI-YOR!
EYVAH! KONTROLU KAY-BETTİK. GÖKTA-ŞI GİBİ DOLA-ŞACAĞIZ!
ŞU ATOM TÜFEĞİNİ VER BANA!

AL ŞU TÜFEĞİ!
BİR PENCERE AÇIN!
BİR ATIŞTA ONLARI CEHENNEME GÖNDEREYİM!
BU PARILTI NE BÖYLE YILDIRIM?
ATOM TABANCASIYLE ATEŞ EDİYORLAR BİZE, PAM!..
DÜNYAYA VARIP ÜZERLERİNE AVCI UÇAĞI GÖNDERMEMİZDEN KORKTULAR.
İYİ NİŞAN AL DA ZERRELERİ KALMASIN FANGO!
SUS! ŞAŞIRTMA BENİ!
KOSKOCA HEDEFİ VURAMADIN! VER ŞUNU BANA!
ÇEK ELİNİ! ŞİMDİ VURACAĞIM.

YILDIRIM! BURNUMUZUN DİBİNE GELDİLER KAÇALIM!
MOTORUMUZU TAMİR ETMELİ!
İKİ DAKİKA ATEŞ ETMEZLERSE MOTOR DÜZELİR, KURTULURUZ.
BU ÇOK FENA!
TÜFEĞE HİDROJENLİ ATOM KURŞUNU KOYDUM. ŞİMDİ TUZLA BUZ OLACAKLAR!
BİR SANİYE SONRA FEZADA KORKUNÇ BİR PATLAMA OLDU...
BOOM!
RICK YAGER
GÖKYÜZÜ BİRBİRİNE GİRDİ. ÖNCE ALEVLER SONRA DA DUMANLAR ETRAFI SARDI...
MERİHLİLERİN İÇİNDE OLDUKLARI UÇAK PATLAMIŞTI...

SANA BİR ŞEY OLMADI YA PAM.
HAYIR! BAK UÇAKLARININ ÖN KISMI HÂLÂ SAĞLAM!
MOTOR OLDU. TAM YOLLA KA- ÇABİLİ- RİZ!
HERHALDE TÜFEĞE KUVVETLİ MER Mİ KOYDULAR.
TÜFEK DE GERİ TEPİNCE PATLAYI- CI MADDELER ATEŞ ALDI...
YENİDEN ATEŞ EDEBİ- LİRLER. UZAK- LAŞALIM!
O SIRADA BİR PAT- LAMA DAHA OL- MUŞTU...
BÜYÜK UÇAĞIN GERİ KALAN KISMI DA FEZAYA DAĞILDI...
HAYDİ BAKALIM! DÜNYAYA DÖNÜYO- RUZ!
BÖYLECE BU MACERA DA SONA ERDİ.
GELECEK SAYIDA YENİ BİR MACERA:
DR. LAYKA NASIL KURTULDU?

Bizde İlk Matbaa

AVRUPA'DA matbaacılık, 15. asrın ortalarında başlamış ve muhtelif memleketlerde birbiri ardı sıra matbaalar açılmıştı O zamana kadar yazılan kitaplar kopye edilerek el ile yazılarak çoğaltılırdı.

Mainz şehrinde, dökmecilik ve altın üzerine iş yapan Johann Gutenberg, 1436 yılında harfleri tek tek kurşundan yapıp bunları da kelimeler, satırlar, sonra da sahifeler teşkil etmek suretiyle kitap kalıbı yapmayı ve bunlarla kitap basmayı düşünmüş ve hemen işe girişmişti. Matbaacılık böylelikle meydana geldi.

Matbaacılığın Türkiye'ye 1725 tarihinden sonra gelmesinin sebebi o tarihlerde yalnız İstanbul'da 90 bin hattat, yani el ile kitap yazan insanın bulunmasıdır. Kitap basmak makineleşince bu insanlarla birlikte 90 bin aile işini kazancını kaybedecekti. Viyana kapılarından Afrika'nın Hint kıyılarına kadar uzanmış olan koca Osmanlı İmparatorluğunda kitapları çoğaltma işi el ile yapılıyordu. Fakat daha Murat III zamanında Arapça, Farsça basılmış kitapların getirilip satılmasına izin veriliyordu.

Zevk ve sanata çok önem verilen III Ahmet zamanında, Sadrazam olan Nevşehirli İbrahim Paşa, 1727 senesinde, III. Ahmet'ten İstanbul'da bir matbaa açılması için izin aldı. İlim ve fen ancak matbaa ile ilerliyebilir, kitaplar çoğaltılır ve ucuz satılarakherkesin okuyabilmeis temin edilebilirdi.

Yirmisekiz Çelebi Mehmet Efendinin oğlu Sait Efendi sefirlikle Paris'e gitmiş, oradaki matbaaları görmüş, aslında bir Macar genci olduğu halde müslümanlığı kabul eden Ibrahim Müteferrika ile ortaklaşa bir matbaa kurmayı tasarlamış ve nihayet sadrazamdan bu müsaadeyi alabilmişti

O zaman çıkan izinnamede, din kitaplarının dışında kalan bütün ilim ve fen kitaplarının basılmasına müsaade edilmişti. Kitapları elle yazarak hayatlarını kazanan insanlar, din kitaplarını yazacak, böylece memlekette ekonomik bir sıkıntının doğması önlenecekti.

16 Aralık 1730'da ilk matbaa Türkiye'de, İstanbul'da açıldı. Vankulu lugati denilen bir eserin «Sahâh-ı Cevherî» adı verilen tercümesinin matbaada dizilmesine başlanıldı. Nevşehirli İbrahim Paşa'dan çok yardım gören Sait Efendi ile İbrahim Müteferrika, Arap harflerinin de teker teker kalıplarını hazırlatmışlar, bunlardan kelimeler, satırlar, satırlardan da sahifeler meydana getirmişlerdi.

Daha evvel Türkiye'de oturan azınlıkların ufak matbaalar açtıkları söylenmektedir ama ilk matbaanın kuruluşu İbrahim Müteferrika'nın eseri olduğuna dair haklı bir inanç vardır.

TÜKÜRÜK BÖCEĞİ

Genel olarak her böceğe haşere deriz. Halbuki haşere, kendisine has, emici ağız teşekkülâtına sahip bir grup böceğe verilen isimdir. Bazıları kan emerler, fakat büyük bir kısmı bitkilerin özünü emerek yaşarlar. Tükürük böceği de bunlardan biridir. Teşekkül etmiş bir tükürük böceğinin gagası, kullanmadığı zamanlar, vücudünün altına doğru katlanır. Emme esnasında, gagayı bir iğne gibi kullanarak damarın içine doğru uzatır ve tıpkı bir sivrisinek gibi sömürme hareketleri yapar.

İşte bu köpüklü kısımlar böceğe «Tükürük Böceği» adının verilmesine sebep olmuştur. Böceğin konduğu yerde derhal meydana gelir. Yumurta, taze bir dal veya bitki gövdesi üzerine bırakılır ve yavru böcek bu yumurtadan çıkar. Dalın sulu özünü emer ve gıdasını buradan alır. İşe yaramayan sulu kısım nefes yolları vasıtasıyla hususî küçük bir geçitten köpüğün içine püskürtülür.

Tükürük böcekleri büyüyünce ve kanatları tamamlanıncaya kadar bu köpükten evde kalırlar. Bu, onları birçok düşmandan korur. Fakat maalesef eşek arılarından değil! Bu düşmanlar, yavru tükürük böceklerini, kendi küçüklerine gıda olmak üzere toplarlar.

MERAKLI VE ÖĞRETİCİ MACERA ROMANI

maymunlar ADASI

TEFRİKA : 16

YAZAN : KEMALETTİN TUĞCU

Daha sonra suyun yolunu değiştirdik. Derince bir hendekle evimizin yakınlarına kadar getirdik.

İlk sene sonuna kadar ümitle bekledim. Manilla'nın gelmesinde sebepler buluyordum. Cebimdeki hatıra defterime hergünkü işlerimizi ve düşüncelerimizi yazıyordum.

Bu defter bitti. Yıldönümü oldu. Bu defa defterime her gün bir işaret koyarak bulunduğumuz zamanı unutmamak, günleri ve ayları şaşırmamak istedim.

Ne un kaldı, ne şeker, ne konserve. Hattâ balık tutmak için getirdiğim oltalar da işe yaramaz hale geldi. En fecii kibritin bitişi olmuştu. Artık ateşsizdik. Balık ve yumurta pişiremiyorduk.

Bir gün boş un çuvalının içinde birkaç buğday tanesi ve iki tek mısır gördüm. Bunları dikkatle toprağa diktim ve her gün sulamağa başladım. Bunu ilerisi için değil, ancak eğlence için yapıyordum. Çünkü Manilla'dan daha ümit kesemiyordum. Ümidin kesilmesi, Pasifiğin bu yol uğrağı olmayan isimsiz ve haritasız adada unutulmak çok korkunç bir şeydi. Kendi kendime sebepler ve ümitler icad ediyordum.

Bir iki buğday, altı ay içinde bir avuç oldu. Onları da diktik. İşte bir zaman geldi ki ara sıra külde veya sonradan yaptığımız toprak fırında ekmek, pide ve erişte yemek mümkün oldu.

Ateş için gemiden getirdiğim dürbünün büyük adesesini kullandım. Daha düne kadar da bize bu adese ateşi temin ediyordu. Fakat yavaş yavaş daima ateş yakmak ihtiyacını duymadık.

Adada meyva boldu. Biraz üzüm, biraz hindistancevizi yer, üstüne şekerkamışı emerdik. Yumurtayı da çiğ olarak yutmadık. Adada meyva ve yabani kuşlar boldu. Biraz üzüm, biraz hindistancevizi yer, üstüne şekerkamışı emerdik. Yumurtayı da çiğ olarak yutuyorduk.

Ateş kadar tuzun bitmesi de canımızı sıktı. Deniz suyunu içine oyduğumuz geniş bir ağacın içine döküyorduk Daha sonra topraktan yaptığımız ve pişirdiğimiz çanaklar içinde deniz suyunu güneşte bıraktık. Su buhar olup uçuyor, gayet ince bir buz tabakası kalıyordu. Bu bildiğimiz tuzdan biraz

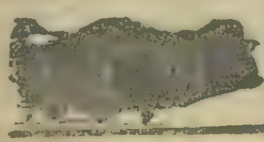

HER HAFTA BİR İLİMİZ

ARTVİN

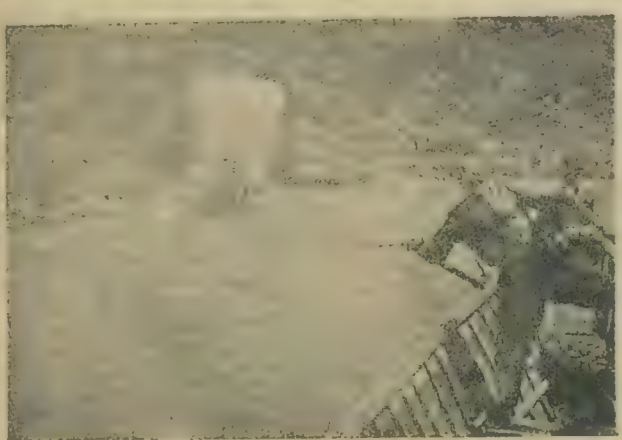

Artvin'den Çoruh nehri geçer. Resim Çoruh nehri üzerinde kayıkları göstermektedir.

Anadoulmuzun kuzey-doğu ucunda. Sovyet Rusya sınırımızda Artvin adlı bi rlimiz vardır. Bu il, Kars, Erzurum ve Rize ile çevrilmiştir. Ayrıca Karadeniz'e kıyısı vardır. İçinden; Göl dağından doğup önce batıya doğru akan, sonra kuzeye dönerek Batumun güneyinde denize varan Çoruh nehri geçer. Aşağı yukarı 380 kilometre uzunluğunda olan bu nehre Çürüksu da derler. Geçtiği yerler verimlidir. Artvin, Çoruh nehrinin sağ kıyısında bulunur. İklimi son derece güzeldir. Burada Akdeniz bölgesinde yetişen ürünler elde edilir. Yağ, bal, balmumu, zeytin ve zeytinyağı çıkarır.

Kafkas dağlarının kuzey rüzgârlarından koruduğu bu bölgede kışlar ılık geçer. Daima bahar havası içinde yaşanır. Manzarası da ikimil kadar güzeldir.

1955 sayımına göre nüfusu 176.888, yüzölçümü 7.968 km.² dir.

Bu ile bağlı ilçeler şunlardır: Ardanuç, Arhavi, Borçka, Hopa, Şavşat, Yusufeli.

daha acımsızdı ama bize yetiyordu.

Sazlardan ördüğümüz ağlarla balık tutmayı denedik. Bunda pek az muvaffak olunca denizi biraz içeriye aldık. Yanlığımız bu havuza bol yem dökülüyorduk. Balıklar buraya dadandılar. Onları yakalar, fıçılara koyardık. Yemlediğimiz ve suyu sık sık değiştirdiğimiz için bir akvaryum sahibiydik. Kolumuzu daldırır, istediğimiz kadar balık alır, ya haşlar, veya kızartırdık.

Bir iki defa yaptığımız bir salla kıyıdan açılarak limana giren büyük balıkları tabanca ile vurduk. Olüp su yüzüne çıkan balıkları kıyıya sürükledik. Etlerini doğrayıp büyük toprak çanaklarda su ile kaynatarak üstüne çıkan yağı aldık ve bunu iyice yıpranan elbisemizden koparttığımız ipliklerden yaptığımız fitille geceleri yakmağa başladık.

Fakat daha sonra buna lüzum görmedik. Işığa ihtiyacımız yoktu. Hava kararınca diğer hayvanlar gibi biz de yatıyorduk.

Değirmenimiz yoktu. Elde ettiğimiz buğdayları iki düzgün taş arasında eziyorduk. Bu un çok iri kırıklı oluyordu. Birzaman baltanın tersiyle buğdayları ezmeyi denedik Ekşittiğimiz bir parça hamur bize ekmek mayası yerine geçiyordu. Günlerce uğraşıp bir hayli un elde eder ve fırını yakarak ekmek pişirir ve bunu uzun müddet azar azar yiyerek idare ederdik.

Maymunlar kebap mısırı çok seviyorlardı. Onların mısır tarlalarımıza girip herşeyi alt üst etmemeleri için epeyce zahmet çektik. Eğer adanın tepenin arkasına rastlıyan kısmına giderseniz orada çok büyük mısır tarlaları göreceksiniz. Maymunlar bizim kendilerine bol bol ikram ettiğimizi görünce tarlaları tahripten vazgeçtiler.

Gelişimin üçüncü yılında size vaktiyle anlattığım o Japon uçağı adaya düştü. İki insan, düştüğü yerde tamamiyle yanmıştı Yanık demirler üzerindeki mermi delikleri bize Pasifik harbinin şiddetle devam ettiğini anlattı.

Yanık cesetleri gömdük ve tayyarenin enkazına el sürmedik. O yavaş yavaş saplandığı yerde, kendi açtığı çukurda kayboldu. Kayan toprak onu örttü Etrafa saçılan birkaç küçük âleti ve yarı yanmış bir hâtıra defterini aldık.

Tepedeki ağaçları dikişimiz dördüncü yıla rastlar. Aşağı yukarı on bir yıl önce uzaktan geçen gemilerin dikkatini çekmek için tepede bir düzlük tesis ettik ve diktiğimiz ağaçlara büyük bir gayret sarfederek su verdik.

Adada yabani kuşlar pek boldu.

Tepenin soluna rastlıyan bir sırtın arkasında, denize kadar dimdik inen bir kayalık vardır Oraya kadar giderseniz birçok maymun iskeleti görürsünüz. Bu hayvanlar ölülerin bu sıcakta dayanılmaz bir koku neşrettiğini görünce bir mayölür ölmez onu oraya kadar götürüp atmayı pek güzel akıl etmişler.

İklimin zenginliği yüzünden ağaçlarda daima meyva bulunduğu için yiyecek saklamak ihtiyacını hiçbir zaman duymadık.

Beş yıl içinde tam on iki keçi üremişti. Bol bol süt içebiliyor ve keçilerin kıllarından istifade ediyordu. Bu beşinci yılda dişi bir maymun öldü ve tek bir yavru bıraktı. Biz bunu sütle büyüttük. Bizim için bir eğlence, bir meşguliyet oldu.

(Mazlum) adını taktığımız maymun yavrusu büyüdükçe bizim hareketlerimizi taklide, bizim gibi yaşamağa başladı. Meselâ her sabah o da fıçıdan aldığı suyu avucuna döker ve yüzünü yıkardı. Geceleri, yatmadan önce ellerini, ayaklarını yıkıyodu.

Hayvanların sessiz yaşaması birbirinin dikkatlerini çekmek için tek heceli sesler çıkarmaları yavaş yavaş bize de sirayet ediyordu.

Ağaçların üzerinde gezinmelerini taklit ettik, erken yatıp kalkmalarını taklit ettik. Onlar bize biraz yaklaştı, biz de onlara biraz yaklaştık.

(Devamı gelecek sayıda)

BİLGİ KÖŞESİ

CANLILAR

Bitkilerin hayvanlardan bir farkı da, köklerivle toprağa bağlı olmalarıdır.

Dünyanın en küçük canlıları hangileridir?

Bazı bakteriler, santimin yüz binde birinden daha ufaktırlar. En kudretli mikroskopla dahi bunlar birer noktadan daha büyük görülemezler. Enfluenzaya sebep olan bakteriler aşağı yukarı bu büyüklüktedirler. Santimin binde biri kadar yahut kandaki bir alyuvardan daha büyük bakteriler de vardır.

Bir canlının vücude gelmesi için kaç hücreye ihtiyaç vardır?

Birçok canlılar yalnız bir tek hücreden müteşekkildir; meselâ, bakteri adı verilen minik bitkiler ve bilginler tarafından protozoa diye tanınan gayet ilkel hayvanlar... Bu en küçük canlıların yanısıra gitgide daha fazla hücreden vücude gelen canlılar vardır. Hücre sayısı bir insan için tahminen 30 trilyon civarındadır; daha büyük canlılarda bu miktar tabiatiyle daha da artar.

En çok yaygın canlılar hangileridir?

Muhtemelen bakteriler. Bazı cinsleri okyanuslarda, başkaları tatlı sularda, daha başkaları toprakta, daha başkaları da hastalık mikropları olarak bitkilerle hayvanların vücutlarında yaşarlar. Daha irice canlılarda en büyük kesafet, otlarda ve bazı böceklerde olsa gerek.

Mevkii bitkilerle hayvanların arası olan canlılar var mıdır?

Evet. Renkleri yeşil olmakla beraber sellülozdan kabukları olmayan ve hareket edebilen bazı ufak su organizmaları vardır. Bunlar bazan hayvan bazan bitki sayılmaktadırlar

Bitkilerin hayvanlardan farkı nedir?

Akla gelen en basit farklar ekseri bitkilerin yeşil renkte olmaları ve kökleri vasıtasiyle toprağa bağlı bulunmalarıdır. Hayvanlar yeşil renkte değillerdir ve serbestçe yer değiştirebilirler. Bunula beraber, yeşil olmıyan ve hareket edebilen bitkilerle yer değiştiremeyen hayvanlar da vardır. Uzun yıllar süren araştırmalar sonucunda, biyoloji âlimleri, bitkilerle hayvanlar arasında başlıca iki fark olduğunu keşfetmişlerdir. Bitki hücrelerinin daima selüloz denilen hususî bir maddeden mamûl ve hareket etmelerini önleyen bir kabuk veya örtüleri vardır. Bu şekilde hücre örtüsü hayvanlarda hemen hiç görülmez. Ayrıca, bitkilerin klorofil denilen yeşil rengi havadan karbondioksit, topraktan ise su almalarına ve bunları birleştirerek şeker ve bunun benzeri başka bileşikler vücude getirmelerine meydan vermektedir.

TARİH YAPRAKLARI

27 Ocak	1517:	Yavuz Sultan Selim zamanında Vezir Yûnis Paşa, bir gece baskınıyla Kahire'yi ele geçiren Tomanbay'a karşı şehre yürüdü ve şiddetli sokak muharebelerinden sonra 30 Aralıkta şehri ele geçirdi.
30 Ocak	1878:	93 Harbi denilen Osmanlı-Rus savaşında Edirne müdafaası yapıldı.
	1882:	Amerika Birleşik Devletleri Cumhurbaşkanlarından Roosevelt bu tarihte doğmuştu.
	1914:	Türk ediplerinden Recaizade Ekrem Bey öldü.
	1919:	Osmanlı İmparatorluğunu I. Cihan Savaşına sokan, yenilmesine ve büyük toprak kayıplarına sebep olan İttihatçılar, Türkiye'den kaçmağa başlamış, kaçamıyanlar tutulmuşlardı.
	1928:	Türk Maarif Cemiyeti Kuruldu.
	1930:	Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu teşekkül etti.
1 Şubat	1895:	Sinema keşfedildi.
	1916:	Osmanlı Veliahtı Yusuf İzzettin intihar etti.
	1944:	Bolu'da büyük bir zelzele oldu.
2 Şubat	1928:	Ankara Çimento Fabrikası açıldı.
	1938:	Merinos fabrikası açıldı.
3 Şubat	1750:	İstanbul'da korkunç bir yangın oldu.
	1956:	Saz sanatkârlarımızdan Şerif İçli öldü.

En uzun ömürlü canlılar hangileridir?

Büyük ağaçlardan bazıları; yaş, gövde kesitlerinin odun halkaları vasıtasiyle hesaplanınca, 3000 senelik ağaçların bulunduğu meydana çıkmaktadır. Âlim John Muir, yanmış bir gövdenin en aşağı 4000 senelik olduğunu iddia etmiştir. Büyük ağaçların, hastalıklar ve böcek âfetleri meyanında pek büyük düşmanları olmadığı anlaşılıyor. Hayatlarına, ancak insan oğlu ile yıldırım ve orman yangınları son vermektedir.

İlelebet yaşıyan canlılar var mıdır?

Protozoa, bakteri ve bunlara benzer tek hücreli yaratıklar, devamlı olarak ikiye bölünmek suretiyle çoğalırlar. Laboratuarlarda çok iyi tanınan bunlardan birinin, yani amiplerin, ölüm yoluyla hiçbir eodatlarını kaybetmedikleri söylenmektedir. Anlaşıldığına göre, böyle ilkel canlılar bir bakıma pek eski devirlerden beri yaşamaktadırlar.

Bütün canlılar daha önceki canlılardan mı gelmedir?

Evet. En basit ve en ufak tek hücreli bitkilerle hayvanlar dahil, bütün canlılar, aynı çeşide mensup daha eski canlılardan meydana gelmişlerdir. Yüz sene evveline kadar âlimler, canlı olmıyan maddelerden yeni bir hayat doğabildiğine inanmaktaydılar. Gıdaların bozulmasının, gıda maddesinin, bozulmuş gıdalarda göze çarpan canlılara çevrilmesinden ileri geldiğini zannederlerdi. Bundan da daha evvel insanlar, çürüyen hayvan cesetlerinde kurtların peyda olduğunu görmüşler ve bundan, etin değişerek kurt olduğu neticesini çıkarmışlardı. Yüz sene kadar önce büyük ilim öncüsü Pasteur, gayet nazik denemelerle, tozdan ari tutulduğu ve çürümeğe yol açan bütün mikroplar isterilize edilmek suretiyle öldürüldüğü takdirde, gıda maddelerinin bozulmadığını ispat etmiştir.

Âlimler, hayatın kendiliğinden meydana geldiğine inanırlar mı?

Birçokları, arzın üzerinde hayatın ilk olarak belirmesinin, bir nevi kendiliğinden meydana gelmenin neticesi olduğuna inanırlar. Başkaları, arzda hayatın, başka bir seyyareden transfer suretiyle başladığına inanmaktadırlar. Bazı kimseler ise, ilk hayatın, bir nevi hususî yaratılmanın sonucu olması ihtimali üzerinde dururlar. Hayatın başlamasına dair bunlardan başka teori akla gelmiyor.

ÖĞRETMENİM

Yüzün güzel, kalbin sıcak,
Açtın bana hemen kucak...
Bir annem de sensin benim.
Ey sevgili öğretmenim!..

★

Sen de imiş doğru, güzel,
Bir gülüşün ömre bedel;
Sevdim tatlı dillerini,
Ver öpeyim ellerini!...

F. Cemal Oğuz ÖCAL

MERAK ETMEYİN!

Yıkanır Mavi Parker
QUİNK Mürekkebi

LEKELERİ ÇIKAR!

Böyle bir kaza herkesin başına gelebilir... yıkanır mavi Parker Quink mürekkebi üzüntüye mahal vermez. Sabun ve ılık su, kumaş veya ellerdeki lekeleri sürat ve kolaylıkla çıkarır. Üstelik Parker Quink mürekkebi kaleminizi temizleyen ve koruyan sihirli SOLV.-X maddesini ihtiva eder.

YIKANIR MAVİ

Parker Quink

SOLV-X ihtiva eden yegâne mürekkep

EĞLENCE BULMACA

Burada bazı adaların ve göllerin resimleri çizili. Acaba bunları tanıyabilir misiniz?

(Cevabı karşı sayfada)

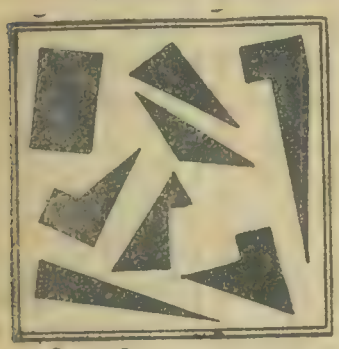

Siyah şekilleri itina ile kestikten sonra, parçaları yanyana koyarak, içinde beyaz bir H harfi bulunan bir dikdörtgen meydana getirebilir misiniz?

(Halli karşı sayfada)

NE DİYORLAR?

— Bizim memlekette ete ne diyorlar biliyor musun?

— Ne diyorlar?

— «Et» diyorlar tabii.

UYANMAMIŞ

— Ayaklarını niçin çalar saatin üstüne koydun?

— Sabah sabah daha uyanmadılar da onun için Ben uyandım. Ayaklarım daha uyuyor.

PUL Köşesi

ANKARA ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİNİN 25. TEDRİS YILI HATIRA PULU

PTT İdaresi Ankara Üniversitesinin 25. tedris yılı münasebetiyle 10 Ocak 1959 Cumartesi günü tek puldan ibaret bir seriyi tedavüle çıkarmış bulunuyor.

Ankara'da ilkgün damgası da yapılan bu tek bulun rengi sarı ve menekşedir. Ebadı 26×41 mm. dir. Fiatı 25 kuruş.

Ankara'da Yenidesen Matbaasında ofset usulü ile 50 pulluk tabakalar halinde basılan bu pulun tirajı iki milyondur. 31.12.1961 tarihine kadar postada kullanılacaktır.

Pulun üstünde TÜRKİYE, ortasında bir başak içinde 25 rakamı ve alttaki bantta da ANKARA ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİ yazısı iki satır halinde bulunmaktadır.

İŞE BAKIN

— Ayağındaki lâstikler nasıl yırtıldı öyle?

— Şişe kırıklarının üstüne bastım!

— Görmedin mi?

— Nasıl göreyim? Şişe adamın cebindeymiş!

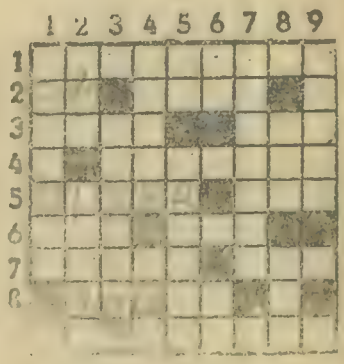

SOLDAN SAĞA:

1 — Kitap dolabı. 2 — Kasabın sattığı, başkan. 3 — Saçta da olur kaybolmakta da, motorun bozulmasına böyle denir. 4 — Yeni dünya. 5 — Ağzı yakar, dolap gözü. 6 — Bir göz rengi, çift 7 — İngilizlerin uzunluk ölçüsü, bir yemiş. 8 — Tersinden bakılırsa avcıyı sevindirir, duman lekesi. 9 — Bir nota, ayağile toprağı karıştırma.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Çiçeklerin baş ziyaretçisi 2 — Buruşuklukları giderir, eklemek. 3 — Bir yenir ot. 4 — Artma. 5 — Bir harf sesi, sıcakta kendini koyuvermiş cisim. 6 — Atın kişnemesi, bir nota. 7 — Baş ağrısının ilâcı. 8 — Eski Türk boylarından biri, nefes darlığı hastalığı 9 — Satıcı.

Geçen Haftaki Bulmacanın Halli

ÇOCUK HAFTASI

EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

28 OCAK 1959
SAYI: 36 CİLT: 3

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden:
CELÂL DEMİRAY

Hazırlayan:
OĞUZ ÖZDEŞ

Yayınlayan:
TÜRKİYE YAYINEVİ
Ankara Caddesi No. 36
İstanbul

Telefon: 22 37 14

Basıldığı yer:
TÜRKİYE BASIMEVİ

Kapak baskısı: APA Ofset
Klişe: Türkiye Klişe Atölyesi

Sayısı: 75 kuruş. Yıllık abonesi (52 sayı) 39, altı aylığı 19,5 lira. Dış ülkelerdeki abonelerden 5 lira fazla ücret alınır.

İlânın santimi sekiz liradır.

EZOP'TAN HİKÂYELER

Çeviren: Özay Süsöy

İHTİYAR ADAM VE ÖLÜM

Senelerin ağır yüküyle beli bükülmüş, fakir bir ihtiyar, yorgun argın evine dönüyordu. Sırtında ağır bir demet çalı taşıyordu. Sıcaktan, ihtiyarlıktan artık bu yükü taşıyamaz olmuştu. Çalı demetini yolun kenarına bıraktı, kendi de üzerine oturup kötü talihine ağlamağa başladı. Bu ıstıraplar dolu dünyaya gözünü açtığından beri ona bir nebzecik saadet kısmet olmuş muydu ki? Sabahtan akşama kadar en ağır şartlar altında ekmeğini kazanmağa çalışmıştı. Evde yemek tenceresi boş, karısı huysuz, çocukları saygısızdı. Bütün bunları düşünen zavallı ihtiyar ölümü imdadına çağırdı..

Birdenbire Azrail belirdi. İhtiyara kendisinden ne istediğini sordu. Karşısındakinin korkunçluğu karşısında adetâ nutku tutulan zavallı ihtiyar, kekeliyerek, «Hiç birşey istemiyorum, efendim,» dedi. «Sadece şu çalı demetini sırtıma koysanız yeter.»

DAHA FENA OLMAYAN HİÇBİR ŞEY FENA DEĞİLDİR.

İHTİYAR KADIN VE DOKTOR

Gözlerinden rahatsız olan ihtiyar bir kadın bir gün bir göz doktoruna gitti. Doktor ile aralarında muayyen bir para üzerinde anlaştılar. Bu göz doktoru zeki olduğu kadar da hilebaz bir insandı. Her gün ihtiyar kadını tedavi etmekten dönerken zavallı kadının körlüğünden istifade ederek, kıymetli eşyalarını çalıyordu. Bu vaziyet nihayet kadının gözleri iyi oluncaya kadar devam etti. O zaman da zavallı kadının evi tamtakır olmuştu. Doktor kadından tedavi parasını istediği zaman, ihtiyar kadın, gözleri iyi olmak şöyle dursun daha fenalaştığını iddia etti. Buna çok kızan hırsız doktor «Bunun ne derece doğru olduğunu anlıyacağız,» dedi ve gitti. Birkaç gün sonra ihtiyar kadın mahkemeye çağırıldı. «Efendim, dedi. Bu doktora başvurmazdan önce odamda bir yığın eşyam vardı. İyi olduğumu söylediği zaman eşyalarımdan hiçbirisini ortalıkta göremedim.»

Bu sözler üzerine hâkim doktorun hilekârlığı üzerinde durdu. Kısa zamanda hakikat meydana çıktı. İhtiyar kadın bütün eşyasını geri aldı.

HİLEKÂRLIK KENDİ KENDİSİNİ ALDATIR.

Beraber GÜLELİM

ŞAPKA

— Koşa koşa nereye gidiyorsun?

— Evde şapkamı unutmuşum. Onu almağa gidiyorum.

— Başındaki ne?

— O kardeşimin şapkası. Benimki evde!

FENA HABER

Çocuk — Öğretmen bugün beni azarladı!

Baba — Ne dedi?

— Senin vazifelerine yardım edeni bir görsem, dayaktan öldüreceğim, dedi.

DAHA İYİSİ

— Öyle bir makine aldım ki, bizim evin işine yarı yarıya yardım ediyor. Artık eskiden yaptığımın yarısı kadar iş görmüyorum.

— Keşke o makineden iki tane alsaydın da hiç iş yapmasaydın kardeşim!

Karşı sayfadaki şekil bulmacasının cevabı:

1 — Korsika
2 — Girit
3 — Azov Denizi
4 — Leman gölü
5 — Kıbrıs.

Karşı sayfadaki şekil bulmacasının halli

ŞEREF KÖŞESİ

M. Ali EŞME ☆ Keşan, İnönü İlkokulu, Sınıf 3, No. 50

Nadide ALABALIK ☆ Keşan, İnönü İlkokulu, S. 3, No. 371

Tülây ERCAN ☆ Adana, Ziyapaşa İlk okulu, 4/A, No. 8

Turhan ERCAN ☆ Adana, Ziyapaşa İlk okulu, 2/C, No. 560

Selâhattin AKTÜRK ☆ Ankara, İhsan Sungu İlkokulu, 3/C, 166

İbrahim ALTINBİLEK ☆ Değirmendere İlkokulu, S. 1, No. 44

Süha YALÇINTAŞ ☆ Izmir, Duatepe İlk okulu, S. 4, No. 105

M. Tevfik AK ☆ Üsküdar III. Selim İlkokulu, 5/A, 392

İzzet GÜLER ☆ Ödemiş, Zafer İlkokulu, Sınıf 4/A, No. 303

H. Hüseyin ÖZSAN ☆ Ankara, İncesu İlk okulu, S. 3, Noo. 1019

Salâhattin YILMAZ ☆ Ankara, Onuncuyıl İlkokulu, 3/B, No. 55

Haver CANTEKİN Ceyhan, Tufanpaşa İlkokulu, 3/A, 280

Hasan BOSTANCI ☆ Ankara, Alpaslan İlkokulu, 1/D, 284

M. Akın DİRİK ☆ İzmir, Namık Kemal İlkokulu, 3/B, No. 1

Alimet TAV ☆ Kadıköy, Osmangazi İlk okulu, S. 5, No. 554

Muslu Pehlivanlı ☆ Kırıkkale, Gürler İlk okulu, S. 5, No. 556

Tamer KIRAÇ ☆ Fatih, Hekimoğlu Paşa İlko. 1/C, 768

Hikmet ÇERÇEL ☆ Afyon, Cumhuriyet İlkokulu, 1/C, 711

Tahsin Karadeniz ☆ Giresun, Mitatpaşa İlkokulu, 4, No. 212

Hasan KURT ☆ Bakırköy, Kartaltepe İlkokulu, 2/B, 395

Hikmet EVCİ☆ Karagümrük, Mihrimah Sultan İlko. 4/B, 2

Alp ER ☆ Adana, İstiklâl İlkokulu, Sınıf 5/B, No. 2

Semra AGÇA ☆ Fatih, Saraçhanebaşı İlkokulu, 1/C, No. 46

Hüseyin Yetilmezoğlu ☆ Eskişehir, Dumlunar İlkokulu, 4/A

ACAR SPOR KRALI

BİN METRELİK KOŞUDA TAKAR - SAN SANA 15000 LİRA VAR, ACAR!..

PEKALÂ.. BU İŞİ YARIN HALLEDERİZ. ŞİMDİ OTOBÜSE YETİŞECEĞİM!

VAY CANINA BU KADAR HIZLI KOŞTUĞUNU SÖYLEMEMİŞTİN..

BEN NEREDEN BİLEYİM YANLIŞ! BUNDA İŞ VAR.

WHOOSH!

ERTESİ GÜN

BAHSE GİRMİYORUM AMA BİRSEM BÜTÜN PARAMI ACARA KOYARIM!

BEN DE ÖYLE!

AKLIMA BİR ŞEY GELDİ

ŞU BEŞYÜZLÜĞÜ BOZUVERSENE AHBAP!..

PASTA VE DONDURMA

KLUNK!

AL BAKALİM! BEN DE PARAMI ACARA KOYUYORUM.

HEY ACAR UYAN YA.. RİŞ BAŞLADI... EYVAH! HORULDUYOR.

TABANLARI YAĞLAMAKLAZIM

HAP ŞUŞ!

HADİ BAKALİM BEYİM, UYAN ARTIK!...

HEY YANLIŞ YOLDAN GİDİYORSUN DELİKANLI..

VAY CANINA! GEÇ KALDIM GALİBA!..

ŞİMŞEK GİBİ ÇOK FİNİŞ GÖRDÜM AMA BÖYLESİNİ GÖRMEDİM..

MÜKAFATI HAKETTİN ACAR!

MÜKAFATI TAM İSTEDİĞİM GİBİ BOZUK PARADAN ALDIM

O HERİFİ BİR YAKALAR SAM!

HAYVANAT BAHÇESİ

BURADA GÖRMÜŞLER AMA ORTADA YOK... NEYSE ŞU ÇOCUKLARIN GÖNLÜNÜ ALAYIM

BEREKETKİ DEVE KILIĞINA GİRMİŞİM!

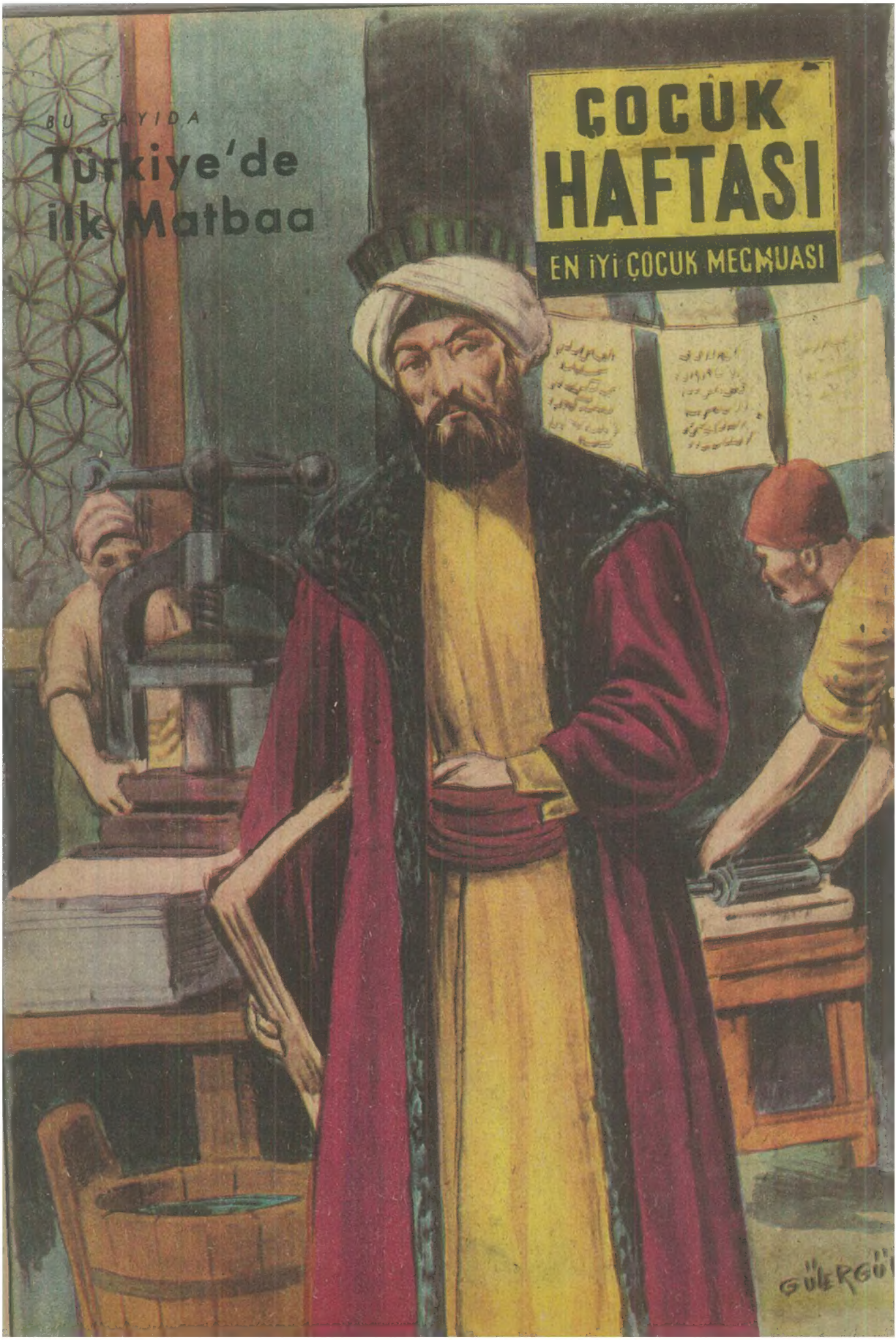
BU SAYIDA
Türkiye'de
ilk Matbaa
ÇOCUK
HAFTASI
EN İYİ ÇOCUK MECMUASI
GÜLERGÜ